DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA
QVA
QVAEDAM DE
NERVO INTERCOSTALI
NOTANTVR
QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
FRIDERICO
MARGGRAVIO BRANDENBVRGICO PRVSSIAE SILESIAEQVE DV
CAET. BVRGGRAVIO NORIMBERGENSI CAET.
CIRCVLI FRANCONICI SVPREMO CAMPI MARESCHALLO ET
TRIVM LEGIONVM ATQVE COHORTIVM PRAEFECTO

EX CONSENSV ILLVSTRIS ET GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
PRAESIDE
D. CASIMIRO CHRISTOPHORO SCHMIEDELI
SERENISS. MARGGR. BRAND. CVLMB. A CONS. AVL. MED. ANA
ET BOTAN: P. P. ORD. ACAD. IMPERIAL. NAT. CVR. ET SOCIET
BOT. FLORENTINAE SOD. FAC. MED. H. T. DECANO
IN ACADEMIA FRIDERICIANA ERLANGENSI
PRO DOCTORIS
GRADV PRIVILEGIIS ET IMMVNITATIBVS RITE CONSEQVENDIS
AD D. IANVAR. MDCCLIV.
ERVDITORVM EXAMINI SVBIICIT
AVCTOR ET RESPONDENS
IOHANNES GEROLD
GIENGA - SVEVVS.

Q. D. B. V.

§. I.

Propoſuimus equidem nobis, hac tractatione ſpecialia ſaltem quaedam de Neruo Intercoſtali in medium proferre; attamen neceſſarium omnino iudicamus, vt generalia, ad Nerui huius hiſtoriam diſtributionemque pertinentia, ſuccincte praemittantur. Difficulter enim vel imperfecte intelligerentur ea, quae dicenda a nobis ſunt, ſi penitus ſilentio premeremus integrum eorum nexum. Conducit etiam digniſſimi Nerui, et qui ex nobiliſſimarum Corporis humani partium cenſu eſt, memoriam quo-

vis modo renouare, et obſeruationibus qualibuscunque illuſtrare, cum natura, ſicut alibi, et circa hanc partem, non adeo ſibi conſtans ſit, vt vno eodemque modo ſemper procedat. Quamuis igitur pleniſſimam Nerui Intercoſtalis Hiſtoriam et deſcriptionem contexere, non permittant limites nobis praeſcripti; dabimus tamen eam, qualem pro breuitate noſtra et ſcopo praeſente ſufficientem credimus, et qualem praeſertim propria in cadaueribus inſtituta obſeruatio nobis ſubminiſtrat.

§. II.

Satis notum eſſe putamus, Scriptores Anatomicos circa ſtatuendam Nerui Intercoſtalis originem in partes abiiſſe etiam noſtris adhuc temporibus. Quidam viri grauiſſimi in Par neruorum cranii ſextum, Abducens dictum, ſolum, originem eius deuoluerunt. Alii Par neruorum eorundem quintum, quod Diuiſum nominatur, diuerſo tamen reſpectu in eundem collimare ortum dicunt. D. PRAESES ante ſexennium fere peculiari ſcripto a) eam ſententiam generatim tuitus eſt, Par nempe quintum certiſſime ad Nerui Intercoſtalis conformationem ſuas tribuere partes b), neque cuiquam ſecus ſentienti moleſtus fuit. Et cum ad manus ipſi eſſent exempla aliquot picta, in quibus nerui ophthalmici, ſiue rami primi paris quinti, ſitus et habitus in ſinu Durae Meningis ophthalmico peculiares continentur, ipſorum ope ob oculus poſuit, quomodo eorum ſententia enaſci potuerit, qui huius etiam rami concurſum ad Intercoſtalem neruum admittunt; eadem ideo fuſius deſcripſit, et

a) In Epiſtola Anatomica, qua de controuerſa nerui Intercoſtalis origine quaedam differuntur. Erlangae 1747.

b) loc. cit. pag. 8. pag. 23. et p. 27.

et ad explicanda quaedam phaenomena in vſum vocauit. Vltra haec vero totius Canalis Carotici et contentarum partium figuram ſimul exhibuit, inter quas etiam ea eſt radix Intercoſtalis nerui, quae a ſecundo ramo Paris quinti accedit, quam vero non niſi ex inuolucro Canalis Carotici procedentem c) tunc exhibuit, breui vero poſtea ex origine ſua deductam publice demonſtrauit, vt eius rei plures ſuperſunt teſtes. Haec tamen ipſa EIDEM, neſcimus quale odium pepererunt, adeo vt aliquis in ſcripto, vltra anni ſpatium poſtea promulgato d), eam ob cauſſam rudi plane et indigno modo ILLVM adorſus ſit. Iſte interim quibusuis ſuis criminationibus et falſis imputatis efficere non valuit, vt aliam potuerit Neruo Intercoſtali adſignare originem, quam quae a D. PRAESIDE iam confirmata fuerat, a Quinto nempe et Sexto Pari coniunctim ſumto, neque aliam radicem de nouo in medium proferre, quae in EIVSDEM figura non iam indicata exſtaret. Nos equidem, qui neque inuectiuas neque diffamationes componere in animo habemus, plebeculae non adeo ſimiles euadere volumus, vt vel conuicia conuiciis repellere, vel iniuſtas iuiurias paribus reprimere ſuſcipiamus, ſuo potius Auctori cunctas iſtas acerbitates lubenter relinquimus, et ſatis de hac re nos locutos eſſe putamus.

§. III.

Neruus igitur Intercoſtalis in ipſo ſinu ophthalmico ex Pari ſexto Neruorum Cranii modo ſimplici modo duplici radice

c) Hinc eam non ex inuolucro ortam ſtatuit, vt ipſi falſo tribuitur, ſed eadem innocente locutione vſus eſt, qua vaſa maiora ex Pericardio, funiculum ſpermaticum ex Peritonaeo etc. procedere dicimus.

d) Diſſertatione nempe: *De quinto Pare Neruorum Cerebri* 1748.

dice oritur, quae mox ſupra ipſum Carotidis internae truncum, plerumque vero eo in loco poſita eſt, vbi Par ſextum Arteriam hanc relinquere incipit, et vario flexu deſcendit per eundem canalem, in quem Arteria cerebrum petens ſeſe inſinuauit. Quae deinde ex ramo Paris Quinti ophthalmico huc relata ſunt hactenus, cum de iis adeo acriter decertatum ſit, in medio relinquimus, veritatis non partium ſtudioſi. Quamuis enim optimo iure aliquis regerere poſſet, poſitionem vnius rei non abſolute inuoluere excluſionem alterius, dein ſumma huius rami proximitas et connexio cum dictis locis, tandem phaenomena quaedam, infra plenius a nobis recenſenda, non parua huic ſententiae addere poſſint momenta; ſatius tamen ducimus, tradere cuiuslibet ſeduli et cauti obſeruatoris iudicio, num ea tantae dignitatis iudicare velit, quae aliquam mereantur conſiderationem, vel huc in cenſum amplius venire poſſint. Tandem Intercoſtali neruo per canalem Caroticum deſcendenti adſociatur propago poſterioris rami maxillaris nerui ſuperioris, quae in ſecunda circiter Carotidis internae adſcendentis flexura, modo paullo altius modo profundius, canalem iam dictum intrat, et circa primam Arteriae eiusdem flexuram Neruo Intercoſtali permiſcetur, prout id a D. PRAESIDE in ſupra dicta figura iam notatum eſt e). Ipſa tamen haec propago non ſemper tota in neruum Intercoſtalem impenditur, ſed interdum bifida eſt, et vnus ſaltem eius ramus Intercoſtali cedit, alter vero Carotidis flexuram oblique emenſus, et parieti Canalis carotici oppoſito propior factus, iterum in ramos

e) Vide Epiſtol. Anat. ſupra citat. Fig. I. lit. n. n.

ramos diſcerpitur, eosque tres ſubinde, quorum medius maxime notabilis per propriam in canali dicto aperturam ad cavum vſque tympani pertingit, et ibidem non ſolum ſurſum ramulos aliquos dimittit, circa cellulas, ſub quibus corpus Cochleae abſconditum latet, in perioſtio diſtributos, ſed et alios rectiori magis via verſus foramen rotundum Cochleae delatos: quin etiam denique adhuc amplius diuagatur, et inter alia durum os penetrans, ipſi tympano inſeruit per ramum ſatis inſignem, qui ad ſulcum annuli, in quo tympanum haeret, amandatur. Vnicum hoc exemplum, cuius vſum infra commodum nobis faciemus, probationi quoque inſeruire poteſt, fibras nerueas, circa haec loca paſſim occurrentes, vlteriori et curatiſſima indagine digniſſimas, nec ſtatim pro farragine filorum pronunciandas eſſe.

§. IV.

Recuperamus autem filum tractationis noſtrae, et notamus, Neruum Intercoſtalem ex deſcriptis hiſce (§. praeced.) radicibus collectum, rubicundum mollemque funiculum conſtituere, et plerumque anteriorem Carotidis ſuperficiem tenere, vſque dum ſenſim verſus poſteriora deflectit, et exitum ex ipſo oſſis temporum canali, quo incluſum hucusque fuit, parare incipit, ſub quo ipſo, craſſo quodam inuolucro inueſtitur. Inuolucrum equidem illud a Dura Matre ſimul, non vero vnice conflatum videtur, ſed etiam ex concurſu plurium ibi haerentium truncorum nerueorum formatur. Supremum enim ſupino, anteriorem vero erecto homine, locum tenet Par neruorum Cranii nonum, quod Linguale communiter vocatur, transuerſa directione Carotidem et ſubiacentes partes

tes transgreditur, et in ipſo hoc tranſitu interdum fibras ad coniunctionem Intercoſtalis cum ceruicalibus neruis largitur, vt infra videbimus. Exteriora et poſteriora tenent Par Vagum cum connexo adhuc Neruo acceſſorio WILLISII, et certo reſpectu Par occipitale; infimum, quem etiam profundiſſimum vocare potes, ſiue vertebris proximum locum fere occupat Neruus noſter Intercoſtalis; media autem ferme inter haec eſt Carotis interna. Vagina iam dicta inferiora verſus longe producitur, et haſce partes ſub ſe abſcondit. Neruus praeſertim Intercoſtalis vaginam hanc ingrediens dimenſione inſigniter admodum augetur, et in Ganglion magnum illud, quod Cervicale primum ſiue ſuperius nominari ſolet, expanditur. Ganglion hoc non quidem adeo gracile eſſe ſolet, vt paſſim pingitur, ſed ex oblongo oualem ventrem format, qui antice et poſtice planus ſiue compreſſus adparet, et verſus inferiora graciles ſcit. De caetero idem Ganglion rubicundi coloris et ex maximis in corpore humano eſſe ſolet, interdum in vtroque latere aequaliter magnum, non raro tamen in vno vel altero latere maius vel minus deprehenditur, plerumque vltra pollicis menſuram longum, interdum vſque ad tertiam colli vertebram eiusque proceſſum transuerſum pertingit.

§. V.

Ex eodem hoc ganglio vtrimque rami varii procedunt: et quidem ex interiore margine communiter duo ſatis magni oriuntur, quibus tertius gracilior ſubinde additur, qui directione ſatis transuerſa ad Pharyngis terminos, Oeſophagi et Laryngis principia parteſque conterminas excurrunt, ſecundus

prae-

praesertim plerumque ad Laryngis vsque superficiem posteriorem pertingit versus eum Paris Vagi ramum laryngeum, qui sub Carotide defertur, dein membranae, inter Os Hyoides et Cartilaginem Thyroideam deprehendendae inhaeret, et in eius cartilaginis superficiem internam vsque sese insinuat. Quartus subinde adest, crassitie prioribus non inferior, qui infra eos ad angulum acutum emergit, et interdum, vt obseruauimus, ex anteriore Ganglii superficie aliquando ortum sumit. Is ad aliquod spatium oblique ad Laryngis latera descendens circa thyroideae circiter glandulae terminos sequenti statim nominando coniungitur. In ipso denique Ganglii fine quintus emergit recensitorum fere maximus, qui itidem ad angulum acutum descendit ad latus Carotidis rectae externum, cui plures ramulos impertitur, numero incertos, et qui nos nimis morarentur. Idem descendendo postea arteriae thyroideae regionem transgreditur, et tandem infra illam cum eo ramo trunci sui Intercostalis, qui eam arteriam itidem superscandit, in communem truncum confluit, et cum eodem, vt infra describetur, neruum ex cardiacis Intercostalibus vnum efformat. Singula haec interim, quae diximus, in vno quidem cadauere simul deprehendi possunt, non vero in omnibus eodem numero eodemque modo distributa inueniuntur, neque in vtroque latere semper ita se habent.

§. VI.

Ex eodem Ganglio, eiusque potissimum margine exteriore varii etiam posteriora versus deducuntur rami. Primus

 inter

inter hos eſſe ſolet is, qui ad Par Occipitale ſiue decimum olim vocatum neruorum Cranii tendit. Ad hunc aliquando non longe ab origine ſua Par linguale, eo in loco, vbi Carotidem transſcendit, ramum breuem ſed ſatis craſſum reflectit. Eodem in loco et in eundem nexum interdum etiam ex ſuperficie Vagi nerui poſteriore, ramus deorſum amandatur; interim noſtra etiam obſeruatione confirmatur, multo frequentius inter Ganglion ceruicale ſuperius et Neruum Vagum, praeter inuolucrum commune ſupradictum, alium nexum non exſiſtere. Infra hanc ad ſupra dictum Occipitale par radicem, ſequuntur aliae ad Paria neruorum ceruicalium. Breuibus nos non expediremus, ſi pauca vel ſaltem aliqua de his communicationibus, vel ramis inde deductis, in medium produceremus. Sufficiet indicaſſe, quod communiter radices hae fibras ſuas ſurſum deorſumque protendant, atque ſic cum iis ceruicalibus Paribus, cum quibus nectuntur, arcus variae capacitatis forment, ex quibus varii, iterum interdum inter ſe coeuntes, rami emergunt. Circa numerum et habitum earundem radicum, e Ganglio vel ex ipſo trunco emergentium non parua diuerſitas eſſe videtur. Ad omnes ſic ceruicales, tales abeuntes recenſent, tam priorum temporum, quam noſtrae aetatis obſeruatores, quibus, praeſertim his, non facile fidem denegandam eſſe credimus. Ex noſtra vero animaduerſione conſtantiſſimae ſunt radices ad Par primum ceruicale, et ſimili fere ratione ad ſecundum deductae, aſt numero multo magis diſcrepantes. Modo enim ad primum ſimplex vel ſubinde duplex, ad ſecundum non vnica ſolum, ſed etiam non raro duplex vel triplex quoque radix excurrit.

currit f). Non insolitum fuit, etiam ad tertium ceruicale Par ramum ablegatum fuisse. Ad quartum autem nihil hucusque certum nobis sese obtulit. De reliquis tandem ceruicalibus mox quaedam proponentur.

§. VII.

Truncus ipse Intercostalis Nerui ex infimis Ganglii demum emergens, aut indiuisus deorsum tendit, Musculo colli recto interno incumbens, (cui etiam praesertim ex latere interno vnum alterumue ramum impertitur,) vsque ad arteriae thyroideae inferioris confinia; aut quod rarius fit, vltra hos terminos et versus subclauiam non ramosus permanet. In prius nominato tamen loco admodum frequenter in duos primarios ramos discerpitur. Atque id quidem interdum in vtroque latere, non semper vero in eodem exacte loco. g) Eam diuisionem, circa quintam colli vertebram factam, aliquo tempore ita obseruauimus, quae supra sextam vertebram intermedio transuersali quasi ramo rursus vnita fuerit, et ipso hoc concursu Ganglion paruum effecerit. Si in duos igitur ramos truncus diuiditur, vnus horum ex situs ratione interior, alter exterior vocari potest. Interior communiter arteriam thyroideam supra nominatam transscendit, et non solum inter se interdum insulam facit, sed et recipit ramum, ex Ganglio ceruicali superiori deductum, cuius antea (§. 5.) mentio facta est. Idem ille descendendo sub subclauiam arteriam sese con-

 dit,

f) Hoc insuper rarissime, si vmquam, in vtroque latere exacte coincidit, sed multum plerumque variat.

g) v. g. In dextro aliquando paullo altius, quam in sinistro.

dit, et quantum ad Tracheae latera extra thoracem poſitus adhuc haberi poteſt, vertebrae colli vltimae aponeuroſi fibroſa cohaeret, introrſum autem ad ramos Vagi recurrentes, et quidem in dextro circa ſubclauiam, in ſiniſtro ſub Aorta arteria reflexum aliquos ſurculos proiicit, cum iisdem neruis vnitos. Poſtea vero ad thoracem properans, et Tracheae anteriora magis petens Cardiacum neruum ſui generis efformat, quem mox proſequemur.

§. VIII.

Cogimur paullum relinquere hunc, et de eo Intercoſtalis Nerui ramo quaedam ſermoninari, quem (§. praeced.) exteriorem vocauimus. Hic igitur, qui poſterior vel profundior etiam nominari poſſet, tam antrorſum et introrſum quoque, ad ipſum ramum interiorem ſeu anteriorem, aut antequam aut poſtquam h) ramum ex Ganglio ceruicali ſuperiori cardiacum accepit, ramulos ablegat, quam ad ipſum thyroideae arteriae truncum deorſum aliquos ſurculos largitur, quod vtrumque interdum opitulante Ganglio paruo, ſub arteriae thyroideae inferioris ramo thyroideo proprie ſic dicto, circiter ibi, vbi ramos ſcaleni capiti ſecundo incumbentes dimittit, ſito efficit, et quod, ſi adeſt, tertium et medium in collo erit. Vltra haec idem iſte exterior ramus ex poſteriore quaſi ſua ſuperficie, circa quintam colli vertebram profundum ramulum vnum alterumue dimittit, qui vertebrae corpori adplicatus, ibidem varia ratione ſeſe inſinuare, et forte ad thecam vertebralem per-

h) Vtrumque ſimul fieri etiam deprehendimus.

pertinere videtur. Deinde idem retrorſum cum inferioribus ceruicalibus Paribus, nempe interdum cum quinto, frequentius cum ſexto vel ſimul ſeptimo, eorumque praeſertim ramis, ſcaleni muſculi contermino capiti incumbentibus, communionem init, adeo vt ex hoc concurſu, ſi praeſertim tria nominata ceruicalia Paria concurrunt, Ganglion longum, Ceruicali tamen Ganglio ſuperiori gracilius formetur. Si pauciora ex ceruicalibus Paribus inferioribus vel vnicum ſaltem communicat, Ganglion minus piſiforme emergit, quod ex ſexti ceruicalis Paris ſolius concurſu, duplici autem radice aliquando factum deprehendimus eum in modum, vt ipſe ceruicalis ſexti truncus, et vlterius adhuc ramus eiusdem anterior, ſurculum vnum ad huius Ganglii conformationem tribueret, quod omni modo Ganglion ceruicale inferius nominari debet. Ex hoc ipſo Ganglio ramus i) antrorſum exire ſolet, qui arteriam ſubclauiam vtriusque lateris ſuperſcandit, et anteriori lateri Ganglii thoracici magni primi inſertus videtur. Hic ramus, ſi Ganglion ceruicale hoc ex quinti vel ſexti ceruicalis Paris nexu formatur, longior eſſe ſolet, ſi vero Ganglion ex ſeptimi concurſu oritur, etiam hic ramus pro ſitus ratione neceſſario multo breuior euenit. Quodſi autem indiuiſus reſtat Intercoſtalis Nerui truncus (§. 7.) vſque ad regionem arteriae thyroideae inferioris, quatenus haec glandulae cognomini adpropinquat, tunc Ganglion illud Ceruicale medium arteriae thyroideae inferiori incumbens, vel proxime ſupra eam deprehendimus

i) Qui interdum bifidus ferme videtur, primarius tamen ramus hucuſque receptus, ſemper inſignior exſiſtit.

dimus, quod ramos ex ceruicalibus eorum locorum recipit, et antrorſum ramum proiicit, qui viciniam ipſius arteriae thyroideae ſequitur. Vel etiam, ſi vſque ad ſubclauiae confinia ſimplex peruenit, Ganglion ceruicale inferius admodum paruum deprehenditur.

§. IX.

Ex hiſce, quae recenſuimus (a §. 4. ad 8.) aliisque, quae ſtudio omiſimus, ne nimis diffuſi euadamus, id circiter ex noſtra obſeruatione generale potiſſimum emergit: Intercoſtalem Neruum in Collo decurrentem *primo* modo ſimplicem, modo bifidum eſſe, *ſecundo* duo communiter efformare Ganglia, ſuperius nempe ſemper conſtans, inferius vero ſitu et forma varians. *Tertio* frequenter tertium exhibere Ganglion, quod Ceruicale medium tunc adpellari meretur, et quod modo ab ipſo trunco Intercoſtali ſolo, modo concurrentibus Paribus ceruicalibus componitur. *Quarto* denique idem illud Ganglion ceruicale medium mox arteriae thyroideae inferiori incumbere, mox vero ſub eadem occultari. Interim tamen nobis non adeo confidimus, vt perpetuam aliquam regulam ſtabilire his ipſis moliamur. Suppeditamus ſaltem aliqua, ſecundum quae vel noſtrae animaduerſiones diiudicari, vel aliquo modo in tanta diuerſitate in aliquem vſum conuerti poſſunt.

§. X.

Exterior is ramus, quem antea tractauimus (§. 8.) poſtea ipſum Intercoſtalis Nerui truncum quaſi conſtituit, et ad thoracem retrorſum ſeſe coniicit. Antequam vero de eius vlterio-

teriori itinere verba facimus, commodiſſimum erit, hic de neruis Cardiacis Intercoſtalibus quaedam adducere. De his igitur id, quod vniuerſim de Plexibus cardiacis valet, quoque monere debemus, magnam in eorum origine et directione deprehendi varietatem. Aut enim, vt (§. 5.) occurrit, ex Ganglio ceruicali ſuperiori originem trahunt, et ramo anteriori (§. 7.) ex noſtra obſeruatione iunguntur: aut demum ex Ganglio ceruicali medio, vel ex diuiſione trunci ipſius ibi occurrente deducuntur, vel ex Ganglio ceruicali inferiore, modo et communiter ſimplici, modo duplici, radice abeunt; interdum, quod rariſſimum forte eſt, ex ipſo Ganglio primo thoracico ortum ſumunt. In eo tamen adhucdum aliquo modo conuenire videntur, quod lateris ſiniſtri Neruus Cardiacus Intercoſtalis, thoracis terminos dum attingit, Carotidis ex thorace adſcendentis ductum deorſum ſequatur, et in duos vel tres ramos diſtribuatur, quorum aliqui ramulos ex ſe dimittunt ad vertebras thoracis ſuperiores, et dein vel in pariete Aortae poſteriore finiantur, vel Arteriae eidem ramos ſaltem largiantur, poſtea vero arteriae Pulmonalis trunco ſeſe adcommodent, illique non ſolum immittant ramos, in reticuli formam inter ſe cohaerentes, ſed etiam vſque ad ventriculum cordis anteriorem ſiue dextrum perueniant, et illius carnibus inſerantur. Vnus vero horum ramorum, profundior ſemper ſitu, poſtquam ſurculos aliquos, inſulae in modum aliquando diuaricatos et rurſus connexos dimiſit, ad Pericardium accedit, et dein inter Aortae truncum et Pulmonalem arteriam abſconditur; vbi pinguedini ibi haerenti immerſus, inter-

interdum Ganglion paruum, Milii ſemen circiter aequans et rubicundum monſtrat, dum cum Vagi ramo cardiaco ſui lateris ibi ſito coit: ex quo robuſtior fit, ad latus ſiniſtrum verſus exteriora deflectit, atque adeo ſpirali quaſi ductu inter Aortam et Auriculam cordis poſteriorem ſiue ſiniſtram emergens, vel ſtatim ad baſin Aortae ſubſtantiae cordis implantatur, vel in duos iterum ramos interſtinguitur, quorum vnus poſteriora verſus circa auriculam poſteriorem diſtribuitur, alter anteriora verſus procedit, et in plura fila diſcerpitur, quae partim ipſam Aortam, ex cordis ſubſtantia propullulantem occupant, illiusque tunicis redduntur, partim per pinguedinem, ibi ſolito more haerentem, penetrant, et ad ipſos Cordis Muſculos ventriculum poſteriorem conſtituentes diſſeminantur. Dextri lateris Cardiacus neruus Intercoſtalis, etiamſi ſiniſtro interdum non cedat, ſed aeque profunde ad cor penetret, frequentius tamen nobis minus nobilis hucusque ſeſe obtulit. Is itaque ſi iam in collo ortus eſt, ſub arteriam ſubclaviam ſe ſubducens, anteriora tamen Tracheae ſimiliter conſcendit, et ſupra ramum Vagi dextri, qui circa arteriam ſubclauiam recurrit pergens, ibidem cum eodem Vagi ramo communicat,(§.7.) ſimul autem directione ad angulum acutum oppoſitus Cardiaco cognomini neruo ſiniſtri lateris, Pericardium quoque attingit, cui ſurculos aliquos reddit. Deinde ad Aortae ſuperficiem anteriorem adpropinquans, ibidem in adeo tenuia fila diſcerpitur, vt pene conſumtus ibi haberi potuerit. Si vero ex thoracico Ganglio primo ortum duxit, tunc introrſum determinatus Oeſophago atque Aſperae arteriae aeque ac

Venae

Venae Azygae propter proximitatem ramos impertitur. Poſtea verſus plexum pulmonicum Vagi Paris deuolutus, cum hoc etiam vario modo implicatur et communicat; tandem Pericardio, et truncis Vaſorum maiorum ibi prorumpentibus tenues ramulos largitur, atque his ipſis ibidem penitus abſorbetur et euaneſcit,

§. XI.

Truncus porro, ſiue ramus exterior Intercoſtalis Nerui (§. praced.) ad colli terminos et thoracis limina perueniens, verſus poſteriora recuruatur, et nonſolum aliquas fibrarum complicationes efficit, ſed et aliud Ganglion format, quod etſi ex aliqua parte in collo adhuc conſpiciendum interdum ſe praebeat, et vertebralem arteriam portiuncula corporis ſui cingat, aeque ac ſub ipſa ſubclauia arteria lateat, thoracicum tamen primum non immerito vocatur, quia maxima ſaltem eius pars ad ipſum thoracem plerumque pertinet. Ganglion hoc concurrentibus vltimis ceruicalibus, praeſertim vero a primo dorſali Pari conſtruitur, et in foetubus vel iunioribus, propter pectus minus adhuc dilatatum, oblongam magis figuram obtinere ſolet, in adultis vero, quibus, vt ſatis notum eſt, pectus magis fornicatum fit, diſtractius deprehenditur, et hoc ipſo modo in cornua quaſi aliquot dirimitur. Cornua poſteriora vel ipſae conſtituunt radices, ex ſpinalis medullae neruis deductae, vel rami in ſcaleni carnes ibi ſitas diſperſi. Anteriora tam Muſculo colli longo deſtinantur, quam Oeſophago, Aſperae arteriae, Azygae Venae et ſitis ibi aliis partibus implantantur, vel ipſi plexui pulmonali permiſcentur. Si

quod eſt, quod cordi exinde tribuitur, id ex (§. praed.) intelleximus. Truncus ex infimis Ganglii procedit, ex quo per totum fere thoracem inter vertebrarum corpora et capitula coſtarum poſitus eſt, et circa terminos ſaltem thoracis corporibus vertebrarum magis adpropinquat. Sub Pleura, ſtricta ibidem membrana, cum lateat, et arcte celluloſae tunicae cohaereat, planam ſiue compreſſam formam etiam adipiſcitur, et retrorſum cum Paribus medullae ſpinalis intercoſtalibus ſingulis plerumque iungitur, mediantibus totidem paruis Gangliis. Fibrae communicantes interdum ſimplices, frequentiſſime bifidae vel duplices ſunt. Directiones vero earum admodum variant, adeo vt ſuper tres ſuperiores vnius lateris coſtas ad angulum fere rectum Intercoſtali neruo inſertas, in ſequentibus duabus ad angulum magis acutum deſcendentes, ſuper tres alias ſequentes ad angulum, recto non valde diſſimilem trunco implantatas aliquando deprehenderimus; ſuper nonam vero et vndecimam coſtam iterum ad angulum magis acutum directas, et reliquas tandem ad angulum recto parum minorem accedentes viderimus.

§. XII.

Non autem ſolum ex poſterioribus accipere, ſed et anteriora verſus ramos porrigere ſolet truncus Intercoſtalis Nerui, per thoracem migrans. Nam vltra ea, quae ex Ganglio dorſali ſiue thoracico primo ſupra adduximus, circa quintam coſtam ramulum paruum introrſum emittit, ad vertebras et ductum thoracicum diſtributum, praeſertim vero aut e regione

circi-

circiter ſextae coſtae, aut ſuper eandem circa ſextam dorſi vertebram filum longum interiora verſus protendit, quod in vertebrarum corpora adſcendens, mox ad radices Azygae Venae, ibi praeſentes diſpergitur, et interdum ſub eiusdem Venae trunco pergens, uſque ad vertebram thoracis octauam pertingit, et in Aortae parietibus finem inuenit: mox in modum bifurcationis, a trunco factae, poſtquam ad Azygam ſurculos indicatos dederat, primordia iam conſtituit Trunci anterioris thoracici Intercoſtalis, qui tamen non ſemper adeo altas origines, ſed interdum duarum fere coſtarum interuallo inferiores agnoſcit. Idem ergo hic truncus anterior pluribus radicibus in decurſu per thoracem, varia tamen in diuerſis indiuiduis corporibus relatione, aut oritur aut augetur, et quidem vna ſuper coſtam octauam, vel ad vertebram dorſi nonam, dein alia ad latus vertebrae decimae, interdum adhuc vna ad vndecimae vt et vltimae thoracis corpus ex trunco poſteriori ad formandum anteriorem deducitur. Non tamen omnes ſimul in vno exemplo hactenus deprehendimus, ſed plerumque ita habuimus, vt rarius aliquid amplius ex trunco poſteriori ad anteriorem deceſſerit vltra vertebram dorſi decimam, ſi anterior iam circa ſextam vertebram vel coſtam ortus fuit; ſi vero circa octauam coſtam emerſit, inferiores a nobis adductae radices locum etiam potiſſimum habent. Omnes interim hae radices, quot adſunt, et truncus ipſe anterior ex iis conflatus vertebrarum dorſi corpora adſcendunt, et iter ſuum abſoluunt vsque verſus appendicem Diaphragmatis anteriorem, quam etiam ſuperat, et vnum alterumue ramulum ipſius carnibus tradit, poſt haec vero ad abdomen properat. §. XIII

§. XIII.

Poſtquam igitur hoc modo abdomini ſeſe commiſit truncus anterior Intercoſtalis Nerui, paullo craſſior fit, et mox infra Diaphragma, ad ſummum circa ſecundam lumborum vertebram immergitur Ganglio iſti magno abdominali ſui cuiusque lateris, quod ſemilunare vocari ſolet, et quidem ita, vt cornu eiusdem exterius ſiue poſterius ingrediatur, vel potius ſub eodem, ſiue in illius latere vertebris obuerſo, communiter occultetur et abſorbeatur. Ganglii huius ſitus aliquo modo transuerſalis haberi poteſt, ita tamen vt homine ſupino concauus eius margo Diaphragma, et conuexus abdominis viſcera inferiora reſpiciat, interior vero ſeu anterior pars ſemper altiorem locum occupare videatur. Multo magis variabilis eſt eius conformatio. Communiter, ſi vnicum lobum conſtituit, ſiue ſi integrum eſt, fabae maioris et figuram et magnitudinem bene aequat, praeſertim quod ad exteriora attinet: et tunc interiora verſus in aliquot quaſi cornua diuergit, ad Coeliacam arteriam vel Aortam directa. Frequenter tamen ex pluribus coagmentatum deprehenditur lobis minoribus, qui modo diuaricati a ſe inuicem, modo iterum coeuntes inter ſe conſpiciuntur. k) Interdum ad quinque vel ſex numerauit D. PRAESES. Rebus ſic ſe habentibus, ſtatim iam in limine colligi poterit, diſtributionem ramorum, ex hoc Ganglio deductorum non parum variare poſſe, praeſertim cum adeo late ſeſe diffundant, et non ſolum omnibus viſceribus proſpiciant,

k) Vide EIVSDEM Diſſertationem *De Praecordiis.* anno 1753. habitam. §. 2. pag. 8.

ant, quae in Praecordiis sita sunt, sed et vlterius etiam se pandant. Si singulis varietatibus recensendis strictius inhaerere vellemus, praeriperemus nobis spatium, singulari alicui huius Ganglii structurae describendae destinatum, quae praecipuam nobis occasionem subministrauit haec consignandi. Antequam igitur aliquid aliud agamus, ad eius explicationem progredimur.

§. XIV.

Figura Ganglii semilunaris picta est ex latere dextro cadaveris masculini, de quo haec saltem praemonemus, quod truncus anterior Intercostalis Nerui in eodem subiecto vtrimque quidem ad octauam costam ortus fuerit, in reliquis vero inferioribus radicibus, et ipsius trunci conditione, aliquam differentiam, quod ad quaedam attinet, non valde frequentem monstrauerit. In sinistro enim latere radix prima ad octauam costam emergens, circa nonam costam alia radice breui aucta fuit, ex trunco de nouo orta; postea vero iter suum continuauit, separatum quasi truncum faciens et arteriae Aortae ductum sequens, vsque ad vltimam thoracis vertebram, in qua ramo transuerso communicauit, cum aliis duabus radicibus, quae ex trunco Intercostalis Nerui posteriore super decimam et vndecimam costam protensae, in vertebrae conterminae corpore statim vnitae, secundarium quasi truncum anteriorem fecerunt primario, quod ad situm, paullo posteriorem. Vterque truncus anterior abhinc, facta in vltima dorsi vertebra communione, iam breui ante adducta, Diaphragmatis appendicem transgressi sunt per communem hiatum: anterior primarius ipsi appendicis carni

aliquas fibras immiſit, et poſtea arteriae renali ſuperiori, quia duplex hic fuit, incumbens, marginem poſteriorem ſeu exteriorem Ganglii ſemilunaris ſiniſtri intrauit; anterior ſecundarius autem in confinia arteriae renalis ſuperioris delatus, poſt eandem quidem occultatus eſt, reflexus tamen inter arteriam renalem hanc ſuperiorem et inferiorem in ipſo bifurcationis loco rurſus emerſit, et circa ſuperiorem anſae in modum adſcendens, ſuperficiei Ganglii eiusdem ſemilunaris poſteriori, quod integrum et indiuiſum in hoc latere fuit, demum inplantatus eſt. Dextri e contrario lateris truncus Intercoſtalis anterior, ad coſtam octauam etiam ortus, vnicum caudicem conſtituit l), et in vltimae dorſi vertebrae medio corpore ramum accipit, circa vndecimam vertebram ex trunco poſteriori m) abſcedentem; ex quo concurſu Ganglion parvum oblongum ſtruitur, quod alioquin non facile occurrit. In eodem loco introrſum oblique deorſum ramus amandatur n), qui in prima vertebra lumborum Aortam attingens, poſt eandem ramulum mittit, trunco autem ſuo, Ganglii ſtructuram et colorem exacte adepto, Aortam ipſam conſcendit medio inter Coeliacam et renalem arteriam ſpatio, qui arcuato et ſerpentino aliquantum ductu Coeliacae dextro lateri ſeſe adcommodat, ac ibidem non ſolum magnam plexus Coeliaci partem vna cum reliquis conſtituit, ſed et ſub Vagi dextri trunco ibi ad eundem plexum concurrente, ramum

l) Vide figuram noſtram lit. A.

m) Vide figuram lit. B. et c.

n) Vid. figuram lit. C.

ramum vnum o) cum filis aliquot paruis accipit, ex cornu vno Ganglii ſemilunaris ſiniſtri deductis, arteriam traiicientibus et ad eundem plexum pertinentibus, paullo ante eum locum, vbi ex eodem Ganglio ſiniſtro ramus Coeliacam itidem transſcendit p), non vero huic, quem tractamus, arcui, ſed tertio ſtrato ganglioſo, infra deſcribendo commiſcetur. Tandem idem noſter ramus, Vago propius accedens, non ſolum aliquos ſurculos, ganglioſam indolem conſeruantes, ad ipſam Vagi dextri in hos plexus inſertionem ablegat, ſed et cum ipſius Vagi trunco intime concreſcit eo potiſſimum in loco, vbi Vagum huius lateris duos bene conſpicuos ramos q) emittit, Coeliacam ſuperantes, et verſus Venae Portarum truncum properantes, plexui hepatico eius loci committendos. Truncus demum anterior ipſe, ad vertebram lumborum primam recta via deſcendens, ibidem transuerſali ramo r) cohaeſit cum radice, ex trunco poſteriore ad dorſi vltimam vertebram deducta s), et dein Diaphragmatis Appendicem transſcendens illique ramum concedens t), aeque ac poſteriora verſus dictam trunci poſterioris radicem ſub ſe habens, confluxit cum eadem in communem aliqua ex parte truncum ſuper arteriam renalem dextram, et ſub rene ſuccenturiato eius lateris, qui cuncta haec in ſitu naturali conſtitutus fere obtegit. Poſt eam vero,

o) Vid. figuram lit. o.

p) Vide figuram lit. n.

q) Vide figuram lit. r. et s.

r) Vide figuram lit. D.

s) Vide figuram lit. f.

t) Vide figuram lit. θ.

ro, quam notauimus, vnionem Truncus anterior gangliofus effe incipit, non tamen omnes eius fibrae in fabrica gangliofa penitus abforbentur, fed anteriores potius, aliis transuerfis ex ipfo gangliofo arcu incipiente occurrentes, trianguli fere in modum cum iis concrefcunt, et ramulos aliquos ad fuperficiem renis fuccenturiati dextri pofticam, eiusque marginem exteriorem dimittunt u). Hoc facto Truncus anterior Intercoftalis, Ganglii naturam feruans, teretem et paffim tuberculofum funiculum fuperficie fua anteriori et fuperiori mentiens x), arcuato flexu introrfum curuatur, et primo ex interiore fuo margine ramulum, prius in membranae formam dein in teretem furculum formatum, dimittit ad renis fuccenturiati fuperficiem pofticam eiusque marginem interiorem y), deinde vero deorfum ramulos varios largitur, qui tam ad plexum hepaticum, venae Portae potiffimum, quam ad membranas ibidem deprehendendas diftribuuntur z). Poftea vero furfum protenfus, cum ramo fupra defcripto gangliofo, et dein mediante hoc cum ipfo Pari Vago dextro firmiffime concrefcit, fimul autem hac ratione primum et proprium quafi ftratum Ganglii femilunaris efficit. Secundum vero eius-

u) Vide figurae lit. m. exteriorem.

x) Vide figuram lit. H.

y) Vide figurae lit. m. interiorem: vbi ramulus fuper ipfum arcum extenfus repraefentari debuit, quia Ren fuccenturiatus ex fitu remotus dependet.

z) Vide figuram lit. l. l. vbi tamen notandum eft, neque hos ramos in fitu naturali penitus exhiberi potuiffe, ob Hepar ad finiftra repofitum et alia circumftantia.

eiusdem ſtratum, et ex parte tertium, a lobo aliquo oblongo gangliofo pendet, a) qui partim a Trunco Intercoſtali anteriore proprie dicto, eiusque ſuperficie poſteriore ſeu inferiore, partım a radice trunci Intercoſtalis poſterioris ſupra deſcripta figuratur; ad quae dein accedit, quod inferior eius praeſertim pars, arteriae renali proxima, recipiat ramum alium, ex trunco poſteriori circa vertebram lumborum primam emiſſum b), et transuerſis fibris cum reliquis in itinere vnitum. Lobus hic, poſtquam introrſum et transuerſim vix dimidium pollicem emenſus eſt, in duo diuiditur ſtrata, quorum primum, altius infimo, atque ſic medium inter duo reliqua c), cum vtroque tamen inſeparabili nexu cohaerens, ſub primo ſtrato ad aliquam, ſed breuem diſtantiam occultatur, mox vero non ſolum in concaua arcus parte ſtrati ſupremi rurſus emergit, ſemper tamen ſitu profundius manet, et in trabem trifidam terminatur, quae plexui coeliaco copioſiſſimis atque vix explicandis ramis penitus imiſcetur; ſed etiam infra conuexam arcus ſupremi ſtrati partem in conſpectum prodit, atque introrſum in membranam nerueam pluribus filis interſtinctam expanditur, quae potiſſimum ſtrati tertii Ganglia et ramos ſub ſe abſcondit: d) retrorſum et deorſum vero in aliquot trabes, Ganglii naturam ſeruantes dirimitur, quae plexum renalem, nonſolum arteriae incumbentem, et ramos inde vlterius productos

a) Vide figuram lit. K. exteriorem.
b) Vide figuram lit. g.
c) Vide figuram lit. I. I.
d) Vide figuram lit. K. interiorem.

ductos componunt, ſed et ſurculum circa arteriam renalem, eiusque faciem poſteriorem coniiciunt e), eidem viſceri deſtinatum. Stratum denique tertium, ex eodem Lobo deprom-tum, ſtatim et quidem potiſſimum ex facie poſteriore ſeu inferiore proxime ad arteriam renalem tria quaſi cornua demittit, pluribus aliis filis comitantibus, quae circa arteriam plexum facientia conuoluuntur, et vnum praeſertim ramulum, quem figura exprimit, ad poſteriorem arteriae parietem ablegant f), dein vero viſceri pro more copioſe proſpiciunt. Quartum vero eius cornu, vna cum reliquo Lobi gangliosi corpore, ſub ſtrato ſecundo interiora verſus ſeſe inſinuat, et praeſertim ſub vltimi huius expanſione membranacea tectum latet, g) truncoque Aortae incumbit, vbi non ſolum gangliosos aliquos nodos adhuc efficit, qui per membranam incumbentem aliqua ex parte transparent, ſed et innumeros fere ramos inter Coeliacam et Meſentericam ſuperiorem arteriam ſpargit, qui Coeliaco et Meſenterico plexui, ab vtriusque lateris neruis formato, copioſiſſimis quidem inſertionibus permixti, ita tamen inter ſe et alias plexuum fibras intricati fuerunt, vt in noſtra figura absque deſtructione aliarum neque pingi potuerint, neque deſcribi etiam nunc valeant verbis, quae absque icone vix obſcuritate carebunt in tanta complicatione. Vltra haec intra arcum ſupremi ſtrati, vt et trabem ſuperiorem ſecundi, in

e) Vide figuram lit. i.
f) Vide figuram lit. k.
g) Vide figurae lit. K. interiorem.

in expanſa ibidem membrana neruea, Lobi adhuc tres potiſſimum h) ſiti ſunt, qui non ſolum inter ſe copioſis vinculis connexi ſunt, ſed et ſtrato ſecundo et toti complicationi nerueae, ibidem praeſenti, plurimis fibris adfixi deprehenduntur. Quamvis autem neque fabrica, neque denſitate, neque colore, a nodis lobisque deſcriptis ganglioſis diſcrepent, ſed iis ad omnia ſimillimi ſint; malumus tamen fere, eos iam Glandulas lymphaticas declarare, quam Gangliis accenſere: ſiquidem Glandulae eiusmodi frequenter circa haec loca ponantur, et lympham ex Hepate et confinibus recipere ſoleant; adhaec in eodem indiuiduo cadauere copioſiſſimae et turgidae tam alibi quam in hac plaga exſtiterint, vbi praeſertim non paucas ſtudio remouimus, ne reliqua obſcurarent, has vero ob adductas rationes retinuimus. Interim ſi quis ex hac faciei reliquorumque adfinitate, aliquam ad vſus et officii paritatem colligeret coniecturam, fortaſſis neque inutilem neque vlteriore diſquiſitione indignam rem proponeret.

§. XV.

Peculiaris Ganglii huius expoſitio, etſi conciſa, nos adeo morata eſt, vt non ſolum alios Ganglii eiusdem habitus, et ramos, ex eodem et toto Intercoſtali Neruo ad plexus viſcerum vtriusque lateris abeuntes ſpeciatim perſequi nequeamus, ſed et reliquis de noſtro neruo notandis paruum ſaltem tempus et ſpatium dare valeamus. Hinc ad truncum poſteriorem reuertimur, quem in exitu ex thorace ſupra (§. 12.) di-

h) Vide figurae litteram K. ſuperiorem, et litteram. X.

misimus. Eum in figura nostra videmus, quod, postquam ex intercostali vltimo radice auctus fuerat, antrorsum inferiora et interiora versus, ramum plexui renali concedat, Ganglio semilunari adfixum, et dicto plexui postea permixtum i). Deinde vero, et fere semper etiam absque hoc casu, in primae lumbaris vertebrae corpore admodum gracilis deprehenditur, vsque dum retrorsum a primo lumbarium nervorum Pari nanciscitur ad angulum plerumque acutum adscendentem, longum et conspicuum ramum, qui frequenter ipsi trunco Intercostali si non maior, tamen non minor est. Similia fere, vel ad angulum paullo rectiorem, fiunt a Pari lumbari secundo, ex quo truncus Intercostalis noster robustior, et vel Ganglio modice crasso et oblongo similis, vel saltem notabiliter latior euadit. Hoc itaque augmento opitulante, ramos introrsum etiam ablegare de nouo valet, dum primae, eiusque cartilagini subiacenti, dein secundae et tertiae lumborum vertebrae incumbit. Si in prima lumborum vertebra aliquis adest ramus interior, is ad plexum renalem abit, in ambabus sequentibus vero plures, ad tres vsque, occurrunt, qui plexui mesenterico inferiori et hypogastrico committuntur vario modo, et ab vtroque latere inter se communicare solent. Vidimus aliquando cunctos hos, circa tres superiores lumborum vertebras descriptos ramos, arcuato flexu vtrimque eleganter ita inter se ad Aortae latera et super eandem concatenatos, vt peculiarem quasi sui quemque lateris trun-

i) Ramum hunc figura sub lit. g. repraesentat, qui in huius cadaueris vtroque latere adfuit, conf. §. 14. not. b).

truncum anteriorem, ſatis planum latumque effecerint k), quorum quilibet ad plexum hypogaſtricum coniunctim ſuas partes tribuens vna cum ipſo Ganglion planum, ſuper Aortam adhuc poſitum formauit, ex quo plurima fila circa lumborum finem et oſſis ſacri principia, in membranas et partes adiacentes diſtributa ſunt. Truncus deinde poſterior per lumbos delatus, retrorſum a reliquis inferioribus lumbaribus porro accipit radices ſuas, interdum bene magnas, ad angulos plerumque obtuſos l). In hoc per vertebras lumbares decurſu, in medio fere quartae vertebrae ramum aliquando introrſum dimittit, ſub Aorta decurrentem, qui dum infra emergit, circa arteriam ſacram in ramos diſcerpitur. Praeter haec vero multos, ſed numero et habitu diuerſos ſurculos mandat ad glandulas lymphaticas, hic locorum non infrequentes. Tandem in lumborum terminis conſtitutus, modo ſatis craſſus adhuc, modo inſulam faciens m), modo in membranaceam fere teneritatem expanſus deprehenditur, vſque dum oſſi ſacro ſeſe adcommodat.

 §. XVI.

k) Et hoc quidem ita, vt in dextro latere tres rami concatenati Aortam transgreſſi, plexui hypogaſtrico inſerti fuerint: In ſiniſtro vero primus arcus plexui renali, ſecundus demum et tertius meſenterico inferiori ſiniſtro, et poſtea infra arteriam meſentericam inferiorem plexui hypogaſtrico implantati fuerint.

l) A quarti lumbaris acceſſu, in trunco ſuper locum vnionis Ganglion modicum factum fuiſſe, vidimus aliquando in latere dextro.

m) Trifurcum ſemel deprehendimus, in latere ſiniſtro ſuper corpus quintae vertebrae, vnitum tamen rurſus in vnum truncum ſuper cartilaginem, inter vltimam lumborum et primam ſacri oſſis interiectam.

§. XVI.

Sacri igitur oſſis vertebras dum attingit Truncus noſter poſterior, ſecundum earum curuaturas etiam reclinatur, et latus exterius tenet; ſimul autem craſſitie de nouo inſigniter augetur, quia cum quatuor praeſertim ſuperioribus ſacris neruis concreſcit, quin etiam per totum tractum gangliosus frequenter occurrit, et quidem plerumque ita, vt quaelibet ex ſacris neruis accedens et breuis communiter radix, ordinaria lege transverſim in vnionem veniens, peculiare ſuum quaſi ganglion efformet. Ex primi paris connexione plurimi ramuli, ad membranas determinantur, poſt inteſtinum rectum ſitas, et ad ipſum inteſtinum pertinentes, qui interdum plexum imitantes, vſque ad veſicae vrinariae proximitatem excurrunt n). Ex ſecundi paris concurſu itidem introrſum plurimae fibrae, plexus in modum coeuntes, ad poſticam inteſtini recti ſuperficiem deferuntur; extrorſum vero, praeſertim tunc, ſi iſtae a primo pari ſacro deficiunt vel obſcuriores ſunt, aliae vſque ad veſicae vrinariae latera et corpus tendunt, in eadem ſimili fere modo terminatae. Ex paris tandem tertii et quarti ſacri communione truncus ſubinde ita potens adhuc fit, vt copio-

n) Aliquando in dextro latere circa hunc locum ita obſeruauimus, vt bini rami cardinales, ex trunco bifurco et ganglioſo emerſerint, quorum primus, cum pari ſecundo ſacro transuerſo ramo vnitus, recta protenderetur, dein ſub pari tertio ſacro tranſiret, et poſtea vſque ad latus veſicae vrinariae excurrens, ibi per totum eius corpus diſpergeretur; alter dein multis complicationibus in poſticis inteſtini recti et partibus contiguis finiretur: trunculus vero in pari tertio ſacro, mox poſtquam ex foramine ſuo emerſit, finem inueniret.

pioſiſſimas fibras, intricatis in modum plexus fibris, ad plagam inteſtini recti poſticam infimam mandare poſſit, quae vſque ad os Coccygis et partes annexas producuntur. His autem quoque modis Neruus Intercoſtalis finem inuenit demum ſuum, et euaneſcit penitus, poſtquam a Capite vſque ad infimi ventris extrema viam deſtinatam expleuit.

§. XVII.

Haec circiter ſunt, quae de Neruo Intercoſtali nunc in medium proponere voluimus. Cum propriae animaduerſiones, et quidem adhuc in compendium redactae, impleuerint ſpatium tractationi huic deſtinatum, non ſuſcepimus iam noſtra cum aliorum Auctorum obſeruatis conferre, vbi concordent vel diſcrepent, ſed id negotium in commodam forte aliam occaſionem differimus. Ex iis autem, quae diximus, ſatis pateſcit, Neruum Intercoſtalem, cum neque ex Cerebri Cerebellique, neque ex ſpinae medulla directe procedat, proprie nihil aliud eſſe, quam complexum vnionis neruorum medullae ſpinalis cum quibusdam Neruis Capitis. Haec igitur generalis conſideratio vtilia quaedam pro exponendo frigore febrili ſubminiſtrare poteſt. Satis enim notum eſt, febrium magnam claſſem, praeſertim intermittentium, aut vitia primarum viarum Viſcerumque in Praecordiis ſitorum, pro cauſſa agnoſcere, aut ſaltem eadem connexa habere: Deinde frigus febrium, potiſſimum intermittentium, dorſo ante omnia moleſtum eſſe. Hoc potiſſimum inducti ſunt quidam, vt huius ſymptomatis rationem in prauas materias, circa medullam ſpinalem eiusue membranas collectas reiecerint. Perſpecta autem Nervi Intercoſtalis diſtributione in Praecordiis, et conſiderata

eius-

eiusdem per totum ſpinae tractum vnione, proxima phaenomeni ratio per ſemetipſam patet, qua praui ſucci fila neruea Praecordiorum vellicantes, ſtricturas ſtatim ad totam ſpinam et ad caput rapiant.

§. XVIII.

Inter pathemata, ab infimo ventre ad caput effectus ſuos transferentia, non parum dolorificum eſſe ſolet id, quod Clauus Hyſtericus nominatur. Huius locus potiſſimum frons et vertex eſſe ſolet, aſt admodum frequens quoque ex noſtra obſeruatione praeciſe circa foramen orbitare ſuperius, o) per quod ramus Paris Quinti ophthalmicus ad frontem procedit, rariſſime infra orbitam deprehenditur. Remotior forte ſaltem eſt huius rei ſolutio, dum radix Intercoſtalis Nerui a ramo maxillari ſuperiori, ſupra nominata ſola in auxilium vocatur, a qua ad ophthalmicum ramum e longinquo quaſi ſaltem propagaretur. Nihil enim impediret, quo minus idem dolor fixus multo frequentius occurreret ad radices vel fundamenta oculorum, vt in aliis morbis muliebribus, p) et rarius modo ad frontem et verticem propagaretur. Data vero immediato inter ophthalmicum ramum et Intercoſtalem Neruum nexu, cuius ſupra (§. 2. et 3.) mentionem iniecimus, proxima

o) Similia recenſet Ill. HEISTERVS. In Obſeruat. Medic. Chirurgicar. et Anatomicarum ſuarum Parte I. p. 437.

p) Vide de his LOMMIVM in Obſeru. Edit. Ien. p. 234. et p. 244. vt et alibi. Similem dolorem in foramine orbitari inferiore cum rubore eius loci mox tranſeunte, ſed ſaepiſſime recurrente, obſeruauimus in Epileptico aegro, cum paroxyſmi per curam decreſcerent.

ma emergit et loci et frequentiae ratio, quantum de ea in neruis ſitum eſt.

§. XIX.

Dentium dolores ad aurium internam vsque cauitatem propagari, pluries obſeruatur. Quibus propinquiora non ſuppetunt, illi in neruos dentales eorumque truncos confugiunt, qui cum neruo duro auditorii ſiue ſeptimi Paris communicant q), cui tamen vix hac in re aliquid vel parum certe tribui poteſt. Quando vero ramus nerui maxillaris ſuperioris ad auris cavum interius diſtributus, quem (§. 3.) notauimus, conſideratur, non deficiet promta et proxima explicatio, quae etiam non parui ſubſidii eſſe poteſt, circa tinnitum et ſuſurrum aurivm pleniſſime intelligendum, qui frequenter accidit iis, quibus vel anima deficit, vel ventriculus ſubuertitur.

§. XX.

Vt alia denique praetereamus, ſubſiſtimus in conſideratione ſummae imbecillitatis, quam menſtruorum, praeſertim vero haemorrhoidum fluor copioſus, multo magis nimius, vel ſubito prorumpens quibusdam inferre ſolet, adeo vt ingens periculum minetur, et exhauſto naturae theſauro vires hominis conſumat, vt Lommivs de ea loquitur r); etiamſi experientia conſtet, in aliis, praeſertim extremis partibus, multo maiorem ſanguinis quantitatem intra breue tempus educi

E poſſe

q) Factum id eſt in citata Diſſertatione de Quinto pare neruorum cerebri pag. 115. ad not. l) et alibi.

r) Vide Eiusd. Obſeru. Med. p. 175.

poſſe, neque ſimilia inſequi, ſed potius aliquando vires inſtaurari, vel aegro leuamen induci. Multo excellentiora, vel ſaltem eadem ad minimum, eueniant neceſſe eſſet, quando non quidem pro neceſſariarum legum norma, coeco forſitan impetu, ſed ſecundum inſtinctus rationales ex ſedis aut genitalium vaſis ſanguinem tunc protrudi putatur. Dummodo autem copioſas filorum nerueorum complicationes (§. 16.) in pelui a nobis breviter recenſitas intuemur, dubii haerere non poſſumus de effectibus exinanitionis, cor et connexa breui debilitantibus. Similia fere aut grauiora de Coccygis dislocatione violenta vel fractura, ex parte quadam ab iisdem cauſſis pendere poſſunt. Plura tam de ſtatu ſano, quam morboſo quo minus introducamus, pro ſua quisque beneuolentia, nos excuſabit.

F I N I S.

FIGVRAE EXPLICATIO.

A. Truncus Nerui Intercoſtalis dextri anterior.
B. Truncus Nerui Intercoſtalis dextri poſterior.
C. Ramus Intercoſtalis trunci anterioris, Aortam ſuperans et Coeliacae arteriae adplicatus, ſtratum primum gangliofum incipiens.
D. Truncus Intercoſtalis anterior, ſtratum primum gangliofum maximam partem abſoluens.
e. Radix ex trunco Intercoſtali poſteriori ad anteriorem deducta.
f. Radix ex poſteriori ad anteriorem truncum ex parte producta ſuper duodecimam dorſi vertebram.
g. Similis radix ſub Lobo K. ad plexum renalem deuoluta.
H. Stratum gangliofum primum.
I. I. Stratum ſecundum.
i. Ramus ex ſtrato ſecundo ad poſteriora arteriae renalis dextrae deuolutus.
K. *Exterius* et K. *interius*, ſtratum tertium denotat.
K. *Superius* et X. Glandulae, vt videntur, lymphaticae.
k. Ramus circa arteriae renalis poſteriora delatus ex ſtrato tertio.
l. l. Rami neruei ex ſtrato primo ad plexum hepaticum Venae Portae et membranas adiacentes.
m. m. Rami ad Renem ſuccenturiatum.
n. Ramus ex Ganglio ſemilunari ſiniſtro circa Coeliacam conuolutus, et ſtrato tertio dextro inſertus.
o. Similis ſtrato primo dextro eiusque ramo C. accedens.

P. Par

P. Par Vagum dextrum.

Q. Paris Vagi ſiniſtri ramus dexterior, ex quo fibrae ad membranas circa Lobum Spigelii deferuntur.

r. s. Paris Vagi dextri rami duo, ex ipſo cum Intercoſtali nexu ad plexum hepaticum Venae Portae deuoluti.

t. Plexus meſenterici initium, ad ſiniſtra reclinatum, quod componunt plexus Coeliacus, Ganglia ſemilunaria vtriusque lateris et Par Vagum.

U. Arteria Coeliaca, paullum ad ſiniſtra retracta.

V. Aortae Arteriae truncus.

W. W. Arteria renalis dextra, paullum reuerſa, vt poſterior eius ſuperficies, ex parte, ſumma teneat.

θ. Appendicis Diaphragmatis portio.

Y. Ren ſuccenturiatus dexter, ex nexu ſolutus et dependens.

Z. Portio pinguedinis renalis.

α. Ren dexter ad vertebras inclinatus et pendulus.

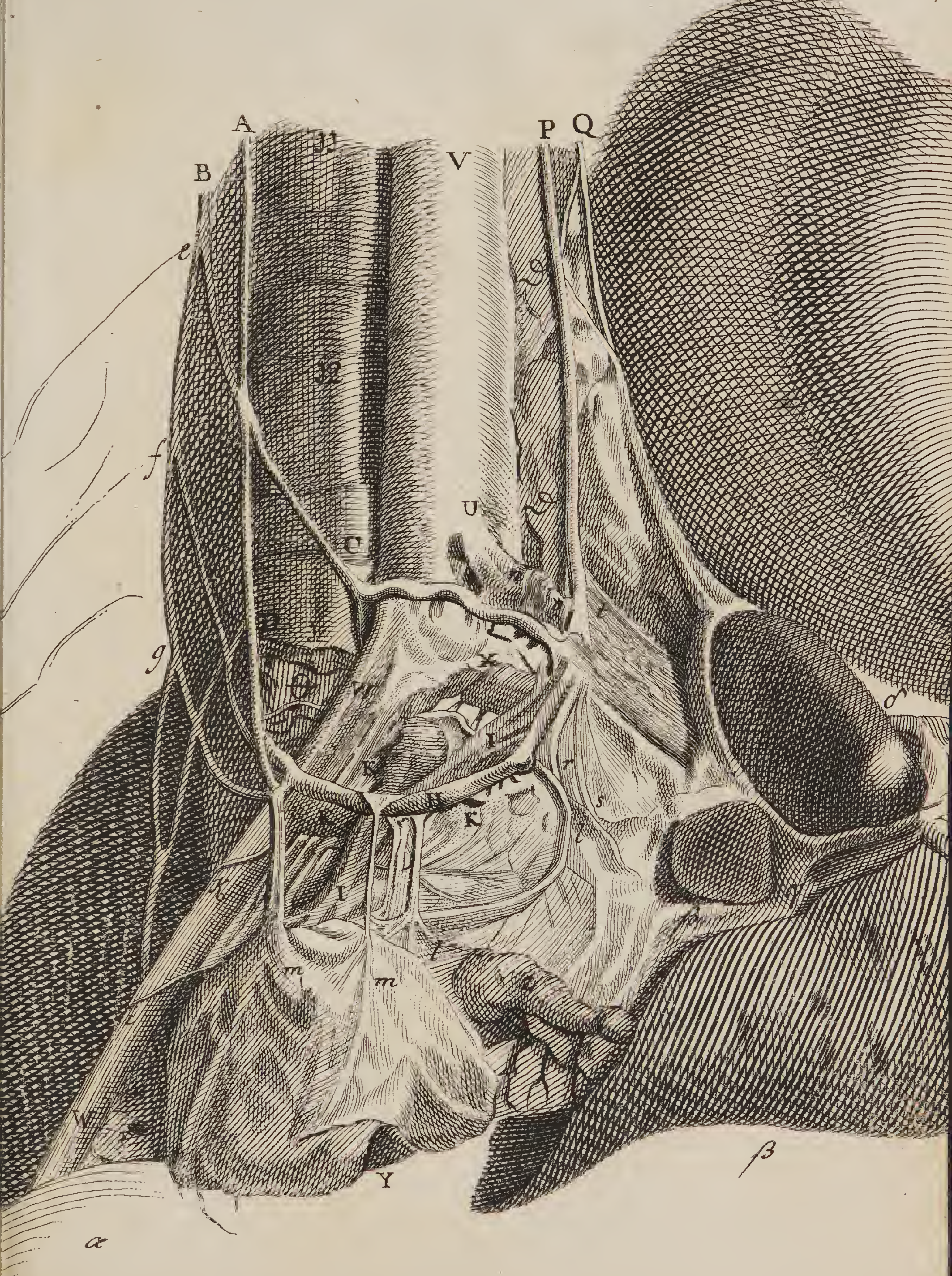
β. β. Hepatis abſciſſi et ad ſiniſtra reclinati portio.

γ. Vena Caua abſciſſa.

ε. ε. Ventriculi Corpus ſublatum, et ad ſiniſtra thoracis repoſitum.

ϑ. ϑ. Oeſophagus corrugatus, et ſitu paullo mutatus.

Numeri 11. 12. 1. Vertebras vltimas thoracis et primam lumborum notant.

A
B
P
Q
V
e
f
U
C
D
g
δ
I
K
m
Y
β
α